

El condó o preservatiu

Matias Monfort

Metge ginecòleg

Resulten innumbrables els estudis i publicacions sobre aquest senzill i humil mètode per a evitar l'embaràs. La present crònica no pretén aportar cap novetat sobre el tema, sinó que té com a objectiu la revisió dels coneixements sobre aquesta forma d'anticoncepció i, com una mena d'homenatge, reivindicar la seua utilitat.

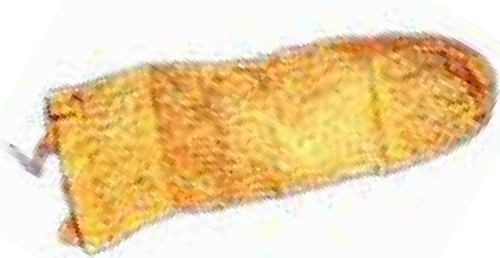
Història

El primer condó de què tenim coneixement, fabricat al voltant de 1500 anys aC, va ser trobat a la tomba de **Tutankamon** i actualment està exposat al Museu del Caire. Resulta obvi que aquest tipus de preservatiu no tenia una funció anticonceptiva en una època on la reproducció era un puntal de la supervivència. Aquest condó podria tenir una finalitat decorativa o de dipòsit per al semen.

Una hipòtesi sobre l'origen del nom de *condó* apunta a la paraula persa *kendu* o *kondu* que podria significar "vas llarg per emmagatzematge".

Condó de tela

Condó de budell

Hi ha unanimitat sobre que al principi el condó s'utilitzava com a protector de les malalties de transmissió sexual, sobre tot la sífilis. El primer document científic que coneixem, l'obra *De morbo gallito* de l'anatomista **Gabriele Fallopio**, el 1564, en plena epidèmia de sífilis a Europa descriu una peça de lli que s'adapta, com si fóra una caputxa, al penis abans de les relacions sexuals i així evitava la malaltia. El metge ho va provar amb més de 1000 homes i cap d'ells va patir la sífilis.

L'any 1813, els condons eren de budell de porc o corder untat amb greix o sagí i un cordell que el fixava al penis. A Lund (Suïssa) n'han trobat un d'aquests condons que, a més a més,

s'acompanyava amb un manual d'instruccions per al seu ús on s'aconsellava banyar-lo en llet templada abans de fer-lo servir en les relacions sexuals amb prostitutes. A Espanya, s'han trobat condons amagats entre els fulls d'un llibre de Medicina de la Biblioteca General Històrica de la Universitat de Salamanca. Embolicats en un full de diari, pot ser, per un estudiant d'aleshores que consultava un manual de medicina.

Comprovant l'estat del condó (Memòries de Casanova)

Història del condó

Evolució del material de què està fet el condó: Lli Budell Goma Làtex Làtex + làser

El condó de cautxú

En principi a Europa resultava un utensili, atès que era elaborat amb budell de corder, un producte que no estava a l'abast de tothom.

La popularització del condó esdevení quan **Charles Goodyear** (el mateix que dona nom a l'empresa fabricant de pneumàtics) descobreix la vulcanització del cautxú i, consegüentment, l'aparició del làtex. La producció industrial de condons de làtex i la davallada dels preus va ser tot una cosa.

A les primeries del segle XX aparegueren els primers condons amb dipòsit per al producte de l'ejaculació i més endavant els condons de color, lubricats i amb espermaticides.

Condó contra violadors

Dra. Sonnet Ehlers

Anticoncepció

Ara com ara, la utilitat anticonceptiva del condó és palesa. Es considera el condó el paradigma dels mètodes anticonceptius de barrera, ja que evita l'entrada dels espermatozoides en els òrgans reproductius de la dona.

El condó reuneix tots els atributs de un excel·lent mètode contraceptiu. És segur, fàcil d'aplicar, barat i amb pocs efectes no desitjats (sobretot, al·lèrgia al làtex per part de la dona). La qüestió és per què l'índex de seguretat no arriba al nivell que deuria. Té una resposta fàcil: el mal ús per part del usuari.

La utilització del condó requereix unes condicions que sovint s'obliden i que són la causa dels embarassos no desitjats.

Per a aconseguir una màxima seguretat cal, abans d'obrir l'embolcall, comprovar el nom del fabricant, el registre de qualitat CE, l'integritat de l'embocall i la informació de l'ús (trencar l'embocall sense danyar el làtex amb les ungles, agarrar-lo per l'extrem tancat a fi que no hi entre aire, desplegar sobre el penis erecte abans de la penetració i retirar amb el penis erecte).

SIDA

Contra la infecció microbiana, per exemple, el *Treponema Pallidum* de la sífilis, disposem d'antibiòtics, com ara, la penicil·lina, descoberta per **Alexandre Fleming**. La cosa canvia, però, si la infecció es vírica com la SIDA, ja que no disposem de productes antivirals capaços de destruir el virus.

L'aparició del VIH l'any 1981 és la causa de la malaltia de la SIDA (virus de la immunodeficiència adquirida). El virus requereix un ambient banyat, humit, per a poder viure; són les mucoses, principalment de la vagina o el recte, o una ferida que possibiliten que el virus penetre en la sang. La mucosa vaginal és més elàstica que la mucosa rectal. El fregament del penis sobre aquesta

mucosa no és fàcil que cause microferides, la porta de penetració del virus. La mucosa rectal és més feble i les microferides són habituals. Per la qual cosa la SIDA afecta molt més les relacions entre homosexuals. En les relacions heterosexuals la transmissió de la SIDA no és tan fàcil.

L'actitud més eficaç és molt senzilla, la prevenció que evite l'entrada del virus al torrent de la sang mitjançant una barrera, una tanca antiga que coneixem molt bé des de fa segles, el condó o preservatiu. És així que la història de la sífilis es repeteix en la SIDA.

Novetats

La Fundació de **Bill i Melinda Gates** destina milions de dòlars en "reinventar" els condons. En l'actualitat hi ha en estudi onze tipus de prototipus de condó. Les millores d'aquests condons de futur suposen la utilització de nous materials que augmenten la sensibilitat, l'hidrogel, els preservatius femenins ràpids de col·locar mitjançant un sistema d'unflat o els masculins *obri fàcil* amb un aplicador que facilita la col·locació.

Condó per a atrapar violadors. L'invent s'anomena *Rape-aXe* i a hores d'ara no es a la venda. La mare de la criatura, i dissenyadora de l'artefacte, la sud-africana **Dra. Sonnet Ehlers**, fa ja més de deu anys que se li va acudir la idea després d'atendre una dona violada que va fer el comentari "Si tinguérem dents ací baix...". El condó contra violadors consisteix en una beina de làtex amb ganxos a l'interior. Es col·loca en la vagina com si fóra un tampó. En cas de penetració, el penis es queda atrapat per una superfície dentada, provoca al violador un dolor agut sense sang. Mentre el tampó es mantén enganxat al penis el violador no pot pixar. El despeniment de la tanca necessita de cirurgia menor, la qual cosa obliga acudir a un centre mèdic i ser identificat.

Des de fa un grapat d'anys està a la venda el condó femení, però eixa és un altra història.